

Čís. 15157.**K § 36 odst. 2 c. ř. s. a § 1486 čís. 6 obč. zák.****Kdy se počíná promlčecí doba pro pohledávku za provedené práce právnické.**

(Rozh. ze dne 30. dubna 1936, R I 469/36.)

První soud zamítl žalobu, již se domáhali žalobci na žalovaném odměny za práce právnické, maje za to, že nárok žalobou uplatňovaný jest promlčen. Odvolací soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k svým zrušovacím důvodům, o odvolání znovu ve věci rozhodl.

Důvody:

Žalobci domáhají se žalobou zaplacení odměny za provedené právnické práce, je tudíž právním důvodem žaloby smlouva o dílo (srov. rozh. čís. 2773, 10028, 11209 Sb. n. s.). Splatnost odměny za dílo nastává zpravidla, pokud totiž nic jiného nebylo ujednáno, ihned po skončení díla (§ 1170 obč. zák.) a počíná tímto okamžikem také běžet promlčecí lhůta podle § 1486 čís. 6 obč. zák. (srov. rozhodnutí čís. 10454 Sb. n. s.). V souzeném případě došlo k ukončení činnosti žalobců již tím, že dopisem z 31. prosince 1931 vypověděli žalovanému plnou moc. Žalobci v první stolici ani netvrdili, že by po onom dni byli ještě konali práce pro žalovaného, naopak bylo zjištěno, že to činili závislým na tom, že jim žalovaný buď zašle zálohu na útraty nebo dá jinakou jistotu, což se nestalo, a že při roku ze dne 22. ledna 1932 zastupoval žalovaného jiný advokát. Žalobci měli tedy subjektivně i objektivně možnost, aby ihned po ukončení své činnosti, když totiž vypověděli plnou moc, svých nároků na odměnu za vykonané práce se domáhali. Nesejde proto na tom, že dle § 36 odst. 2 c. ř. s. byli ještě po 14 dní oprávněni a zavázáni jednati za žalovaného, pokud by toto bylo třeba, aby byl uchráněn právní újem, když ani netvrdili, že k takovým úkonům v uvedené lhůtě ještě došlo. Běh promlčecí lhůty bylo tedy správně počítati ode dne 31. prosince 1931, takže námitka promlčení jeví se býti odůvodněnou.

Čís. 15158.

Význam doložky obsažené v prodejních podmínkách, že k výtkám, jež nebudou písemně oznámeny bezodkladně po dojití zboží, nebude přihlíženo a že dodavatele nestihá povinnost k náhradě a odškodňovací dodávce.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1936, Rv I 371/34.)

Proti žalobě na zaplacení nedoplatku kupní ceny za dodané zboží namítla žalovaná mimo jiné, že zboží (kůže) jí nebylo dodáno v objed-

naných rozměrech a že proto není povinna plniti. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Jde o to, zda žalovaná jest povinna zaplatiti žalobkyni požadovaný zbytek kupní ceny za dodané jí kůže, i když kůže ty neměly rozměry žalobkyní udané, podle nichž kupní cena byla účtována. Při řešení této otázky jest vycházeti z obsahu závěrečného listu a jeho prodejních podmínek. Předposlední odstavec těchto podmínek zní: »K výtkám, jež nebudou žalobkyni písemně oznámeny bezodkladně po dojití zboží, nebude přihlíženo. V žádném případě nestihá žalobkyni povinnost k náhradě a odškodňovací dodávce. Také jsou vyloučeny nároky pro ušlý výdělek a srážky, ať již pro prodlení, ať již pro nedostávající se nebo scházející vlastnosti, nebo z jiných důvodů.« Přihlíží-li se k doslovu tohoto odstavce v jeho souhrnu, nelze mu podle zásady poctivého styku v obchodě (čl. 278 obch. zák. a § 914 obč. zák.) rozuměti než tak, že žalobkyně se chtěla jím zabezpečiti proti výtkám jakýchkoli vad, tedy i vad kvantitativních, zejména když úplné a správné rozměry koží lze zjistiti, jak žalovaná sama tvrdí, jen na základě drahých měřících přístrojů, které mají jen velké továrny. Ježto je nesporno, že žalovaná udánlivý nedostatek rozměrů dodaných jí koží neoznámila žalobkyni bezodkladně po jejich dojití, pozbyla podle prodejních podmínek práva uplatňovati vůči žalobkyni jakýkoliv nárok pro nedostatek rozměrů dodaných jí koží a nepochybily proto nižší soudy, když žalobní prosbě vyhověly. Okolnost, že snad žalovaná nemohla ihned po dojití koží je náležitě ve své továrně na rozměry vyzkoušeti, jest bezvýznamná, neboť, ježto není zákonem zakázáno, aby kupec se nároku pro vady kvantitativní vzdal, nemůže býti stranám bráněno, by uzavřely i ujednání takové, o němž mluví prodejní podmínky. Že by se byla žalobkyně při měření udání rozměrů dopustila nějakého zavinění nebo dokonce lsti, nebylo žalovanou tvrzeno, tím méně prokázáno. Než i kdyby předposlední odstavec prodejních podmínek se nevztahoval na vady kvantitativní, zůstala by věc stejná, ježto tvrzení žalované, že mohla nedostatek rozměrů dodaných jí koží seznati teprve při jejich zpracování, je vyvráceno dopisy žalované. Žalobkyně tvrdila a žalovaná tvrzení to nepopřela, že zakoupené kůže byly dodány žalované podle účtů v době ode dne 18. července 1927 do 14. února 1928. Žalovaná po prvé vytkla nedostatek rozměrů v dopise z 18. ledna 1928. Ač sama doznává, že veškeré dodané kůže nezpracovala, žádá v dalším dopise žalobkyni, by jí u každého dodaného balíku připsala k dobru 6 stop. Tím sama doznala, že jí bylo lze zjistiti tvrzenou kvantitativní vadu, aniž by byla kůže vzala do práce, či jinými slovy, že mohla tak učiniti ihned po dojití zboží. Ovšem že v příčině kvantitativních vad neplatí předpis čl. 347 obch. zák., avšak poctivý styk obchodní vyžaduje, by i při kvantitativních vadách kupitel zbytečně neotálel s jejich oznámením. Žalovaná oznámila žalobkyni nedostatek rozměrů opožděně a nemůže se více dovolávati vad těch. Že by byla ozná-

mila žalobkyni nedostatek rozměrů při dodávce zažalované, žalovaná ani netvrdila. I kdyby tudíž ustanovení předposledního odstavce prodejních podmínek se netýkalo vad kvantitativních, zůstala by si věc stejná.

Čís. 15159.

Užití cizozemského práva.

V otázkách o obsahu cizozemských norem není soud vázán důkazy, jež strany nabídly, nýbrž může si sám vhodným způsobem vyšetřit onen obsah, avšak přesto dlužno žádati, aby strana, jmenovitě v právních otázkách, které se nevyskytují každodenně anebo které jsou i jinak odlehlé, zjistila a před soudem tvrdila určitý obsah normy, aby soud věděl, co má být předmětem šetření.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1936, Rv I 1404/34.)

Žalobce přednesl, že ujednáním z 1. května 1929 s původcem Františkem H. stal se spolupůvodcem vynálezu, směřujícího k automatickému pletení koberců a že využitkování tohoto vynálezu přenesl H. sám bez žalobce v r. 1929 na společnost »S.« v Ž. (v Německu, žalovaná), která k účelu využitkování tohoto vynálezu byla založena a do níž H. jako svůj vklad vložil svůj vynález výše uvedený. Žalovaná dala si vynález ten patentovati v různých cizích státech, avšak žalobce má za to, že smlouvou jen s H. nestala se právním nástupcem původcovým, poněvadž spolupůvodce — žalobce, — při něm zúčastněn nebyl. Poněvadž se žalobce tímto jednáním H. se žalovanou cítí poškozeným, domáhá se výroku, že žalovaná jest povinna převést naň ideální polovici patentních práv, pokud se týče práv z přihlášení patentů, které včas vynesení rozsudku ještě nebyla udělena, pokud se tato práva týkají automatického aparátu k vázání koberců a to: pro Německou říši, pro Rakousko a pro Spojené státy severoamerické . . . N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d - v o l a c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Mezi žalovanou společností, která jest cizozemec a Frant. H., který jest buď tuzemec nebo cizozemec, což zjištěno nebylo, došlo k ujednání, na základě něhož byl patentován vynález v žalobě blíže uvedený. Šlo tu tedy o právní jednání cizozemce buď s cizozemcem nebo tuzemcem, o němž mluví § 37 obč. z. a kteréž musí býti posuzováno podle zákonů místa, kde jednání bylo ujednáno, což v tomto případě bylo v Německu, kde právě žalovaná společnost S. k účelům zužitkování vynálezu byla zřízena a kde též patent pro Německo byl zřízen. Že o otázce převedení vynálezu H. na žalovanou společnost v případě sporu bude rozhodnuto dle zásad patentního zákona, jest nesporným, avšak, vzhledem k výše uvedenému ustanovení § 37 obč. z., dle patentního zákona německého. Tohoto zákona smí tuzemský soud použít jen tehdy, když o to ve sporu bylo žádáno a byly nabídnuty důkazy o okolnostech, odůvodňujících použitelnost cizího práva, a tvrzeny cizí předpisy, jichž se má použít. Toto však v tomto sporu žalobce neučinil a nemůže se tedy teprve nyní v odvolání bránit tím, že prvý soud